

Dos. Abbasova Sevdə İslam qızı

Azərbaycan dili və onun tədrisi
texnologiyası kafedrasının müdiri

TƏDRİS İLİNİN YEKUNLARI BARƏDƏ

2020-ci ilin astanasındayıq. Bu astanadan əvvəlki aylara baxanda nələri görürük? Nələrə sevindik, nələr qazandıq, nələr itirdik?

2020-ci il sentyabr ayının 15-dən universitetdə tədris ili başlandı. Respublikada tələbələrin yüksək hərəkətliliyi və yoluxma riskləri nəzərə alınmaqla dərslərin onlayn qaydada davam etdirilməsi qərara alındı. Məlumdur ki, koronavirus pandemiyasının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə hələ 2020-ci il mart ayının 3-dən tədris prosesi müvəqqəti dayandırılmışdı. Aprel ayından başlayaraq onlayn dərslərin keçilməsinə start verildi. İşə yeni başladığımız zaman müəyyən çətinliklərimiz oldu. Lakin buna baxmayaraq qısa müddət ərzində universitetin kompyuter mərkəzi tərəfindən bütün professor - müəllim və tələbə heyətinə korporativ ünvanlar açıldı və bununla da onlayn dərslərin normal şəkildə keçilməsi baş tutdu. Lakin bizdən asılı olan və asılı olmayan səbəblərdən çətinliklərdən də yan keçilmədi. Belə ki, ilk vaxtlar tələbələrin qoşulma imkanları çox zəif idi, müəllimlərimiz Microsot Teams platforması ilə onlayn işləməyə alışmamışdılar. Yaranan internet problemləri, texniki problemlər, tələbələrin cəbhə bölgəsində yaşamaları və müəllimlərin özlərinin də bu prosesə adaptasiyası kimi zaman tələb edən problemlər yaşandı. Lakin buna başmayaqaq müəyyən təcrübə əldə edildi və səsli-şərsli uęurla başa vurduq.

Bu tədris ilində də dərsləri onlayn qaydada davam etdirməli olduq. Ötən tədris ilində müəyyən qədər qazandığımız təcrübə köməyimizə gəldi. Müəllimlərimiz az vaxt ərzində Microsoft Teams platformasından istifadə etməyi öyrəndilər, bütün mövcud vasitələrdən maksimum istifadə edərək dərslərini səmərəli qurmağa, fasiləsizliyi təlim etməyə cəhd etdilər. Qarşılaşdığımız çətinliklər universitetin kompyuter mərkəzinin köməkliyi ilə aradan qaldırdı,.

Sentyabr ayının 27-dən başlayan II Qarabağ müharibəsi dərslərin də dayandırılmasına, ölkədə internetin məhdudlaşdırılmasına səbəb oldu. 30 il ərzində işğal altında olan torpaqlarımız uğrunda haqq savaşımız başladı. Bu dövrdə bütün ölkə əhalisinin fikri cəbhədə idi. Hər gün həyəcanla ölkə rəhbərliyinin xalqa müraciətini və cəbhədən gələn son məlumatları gözləyirdik. Və şükürlər olsun ki, ali baş komandanın əmri və əsgərlərimizin hünəri ilə torpaqlarımız kənd-kənd, rayon-rayon azad olundu. Haqq işimiz qalib gəldi, Azərbaycan xalğı öz şanlı tarixini yazdı. Ali baş komandanın düzgün və uğurlu siyasəti ilə, siyasi və iqtisadi gücü ilə, xalğımızın əzmi ilə, iradəsi ilə Qarabağ müharibəsindən qalibiyyətlə çıxdıq.

Noyabr ayının 10-dan etibarən müharibənin qələbəmizlə bitdiyi elan olundu. Azərbaycan xalqı qələbə sevincini yaşadı. Həmin gün Zəfər günü kimi tarixə düşdü və möhtəşəm paradla qeyd olundu. Lakin sevinclə yanaşı kədərli anlarımız da yaşandı. Çünki qələbə şəhidlərimizin qanı, canı bahasına, qazilərimizin hünəri, döyüş əzmi, rəşadəti ilə əldə edildi. Müharibədə, erməni terrorunda yaxınlarını, əzizlərini itirmiş hər kəsə səbir, həlak olanlara Allahdan rəhmət diləyirik. Şəhidlərimizin qanı yerdə qalmadı. Onların ruhu şad olsun.

Nəhayət, noyabr ayının 2-dən universitetdə dərslər onlayn qaydada davam etməyə başladı. Qeyd edim ki, hələ sentyabr ayının əvvəlindən kafedralar üzrə müəllimlərin illik iş planının təsdiqi, dərslər yüklərinin bölgüsü, kafedraların illik iş planı rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdu. 2020/2021-ci tədris ilinin I yarısı üçün fənn sillabusları hazırlanmış və təsdiq qolunmuşdu. Fənlər üzrə mühazirə mətnlərinin elektron versiyası fakültə dekanlığına təhvil verilmişdir.

Bilirik ki, tədris prosesinin məzmunu tədris planı, fənlər üzrə tədris proqramları ilə müəyyən olunur və dərslərdə və ya elektron resurslarda əks olunur. Bu tədris ilində fakültə üzrə tədris planlarında və proqramlarında müəyyən dəyişikliklər olmuş, tədris prosesinə yeni fənlər daxil edilmişdir. Bu işdə fakültə rəhbərliyinin, şəxsən prof. Məhərrə Hüseynovanın yayın isti günlərində, pandemiya şəraitində gərgin əməyini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Fakültə və kafedramız adından ona təşəkkürlərimizi bildiririk.

Kafedra üzrə 11 adda fənn proqramları, dərs vəsaiti, metodik tövsiyə müzakirə olunub, Fakültə Şurasında təsdiq olunmuşdur. Yaxın vaxtlarda Universitet Metod Şurasında da müzakirə olunaraq çapa təqdim edilməsi nəzərdə tutulur.

Universitetimizdə müəllim hazırlayan ixtisaslar üzrə müasir zamanın tələblərinə cavab verən yeni tədris plan və proqramları qəbul olunub. Yeni fənlər üzrə gözlənilən təlim nəticələri fakültə üzrə təşkil olunmuş xüsusi komissiya tərəfindən işlənmiş və tədris departamentinə təhsil verilmişdir. Yeni fənlər hazırlanan pedaqoji kadrların yalnız Azərbaycanda deyil, dünya təhsil sisteminə çıxmasına, Avropa təhsilinə inteqrasiya olunmasına xidmət edir. Belə ki, hazırladığımız pedaqoji kadrlar xüsusən Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimləri ali məktəbi bitirdikdən sonra beynəlxalq səviyyədə pedaqoji təhsillərini davam etdirmək imkanına malik olacaqlar.

Bu baxımdan istər ixtisas, istərsə də qeyri-ixtisas fənlərilə bağlı bir sıra yeniliklər edilib. Buna misal olaraq “Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya” fənnini qeyd etmək olar. Bu fənn öz məzmununda Azərbaycan dilində təqdimatlar etmək, natiqlik, nitq mədəniyyəti, akademik və işgüzar yazı bacarıqları, İşgüzar və akademik kommunikasiyada işgüzar ünsiyyətin prinsipləri, ünsiyyətin etikası və psixologiyası; akademik kommunikasiya prosesində nitqin keyfiyyətinə verilən tələblər, nitq etiketləri; elmi məruzələrdə intonasiya, diskussiya, səs tembri, pauzanın əhəmiyyəti; əməli yazıların hazırlanma qaydaları, akademik nitqin növləri: monoloji, dialoji və poliloji nitq; monoloji nitqin növləri: mühazirə, məruzə, çıxış, nitq; işgüzar kommunikasiya prosesində danışma və dinləmə mədəniyyəti, nitq texnikasının komponentləri haqqında, elmi mühit və sosial şəbəkələrdə akademik ünsiyyətin əhəmiyyəti və s. kimi məsələlərin öyrədilməsini nəzərdə tutur.

Bu tədris ilində Filologiya fakültəsinin uğurlarını da qeyd etmək yerinə düşər. Bu tədris ilində fakültəmizin rəhbəri, prof. Mahirə xanım Prezident təqaüdünə layiq görülmüş, “İlin adamı” müsabiqəsinin qalibi olmuş, Qardaş Türkiyə Respublikasında kitabı nəşr olunmuşdur.

Fakültədə Onlayn dərslərin keçirilməsində müəllimlərə köməklik etmək, bu işi daim nəzarətdə saxlamaq məqsədilə hələ sentyabr ayında komissiya yaradılmışdı. Bu iş fakültə rəhbərliyinin daimi nəzərində olmaqla uğurla həyata keçirildi. Fakültənin bütün müəllimləri onlayn formatda Fakültə elmi şurasında, digər tədbirlərdə fəal iştirak etdilər. Hələ müharibənin getdiyi bir vaxtda fakültə fəalları tərəfindən video çarxlar hazırlandı ki, burada professor- müəllim heyəti öz fikir və düşüncələrini ifadə etdilər. Bu video- çarxlar maraqla qarşılandı və yayıldı.

Ötən ildən “Filoloq” adlı qəzet, “Linqvistika problemləri” adlı beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal nəşr olunur ki, burada həm istedadlı tələbələrimizin həm də professor - müəllim heyətinin elmi məqalələri işıq üzü görür. Həmçinin “Fakültəmiz bu gün”, dahi şair İ.Nəsimiyə həsr olunmuş almanax, vaxtilə universitetdə dərs demiş İsmayıl Şıxlının xatirəsinə həsr olunmuş kitablar da fakültə rəhbərliyinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə işıq üzü görmüşdür. Çox sevindirici haldır ki, Filologiya fakültəsinin saytı yaradılmış və uğurlu təqdimatı keçirilmişdir.

Buna uyğun olaraq fakültənin nəzdində olan kafedralar da fəaliyyətlərini günün tələblərinə uyğun qurmağa çalışırlar. Qeyd edim ki, bu tədris ilində Azərbaycan dili və onun tədrisi texnologiyası kafedrasının üç doktorantının dissertasiyası müzakirədən keçmiş və uğurla müdafiəyə təqdim edilmişdir. Azərbaycan dili və onun tədrisi texnologiyası və Ədəbiyyatın tədrisi texnologiyası kafedraları üzrə magistrantların müdafiələri təşkil olunmuş və uğurla başa çatmışdır. Hal -hazırda da hər iki kafedra üzrə otuz nəfərə magistr dissertasiya mövzuları müəyyənləşdirilərək verilmiş və onlara elmi rəhbərlər təyin edilmişdir.

Qarşıda bizi çətin və məsuliyyətli imtahan sesiyası gözləyir. Bu barədə hələ dekabr ayının 2-də Universitetin Elmi Şurasında qərar qəbul edilmiş və imtahanların xüsusi karantin rejiminin tələbləri nəzərə alınmaqla təşkil olunacağı qeyd edilmişdir. Bu qərar imtahan tapşırıqlarının tərtib olunmasında, tələbələrə göndərilməsində, tapşırıqların qiymətləndirilməsində fakültədə fəaliyyət göstərən müəllimlərimizin məsuliyyətini qat-qat artırır. Bu çətin dövrdə - pandemiyanın tüğyan etdiyi bir zamanda tələbələrə və universitetin bütün professor- müəllim heyətinə sağlamlıq və işlərində uğurlar arzu edirəm.

